

SEX=БАЛЯСЫ

І ЗБОКУ БАНЦІК

...Ехаў неяк у вёску ў маршрутцы і міжволі слухаў размову купкі маладых дзяўчат, што ў апошні момант заскочылі ў аўтобус. Хаця чаму міжволі? Як дагэтуль яны дэманстравалі пакурылі на вачах ва ўсіх пасажыраў, гучна смеючыся і прысёрбваючы з рыльцаў бутэлек «пепсі», так і цяпер гутарка, мяркуючы па тэме і ўжытых абаротах, была скіравана хутчэй для вушэй навакольных. Дзяўчаты — на выгляд навучэнкі каледжа — відавочна «кідалі панты». Сведчаннем таму была і іх знешнасць, у якой прысутнічала ўсё, што сёння папулярнае ў моладзі. Гэтае «ўсё і разам» надавала вобразам дзяўчат нейкую карыкатурнасць. Менавіта ў такіх сітуацыях кажучь, што не хапае толькі банціка збоку. Вясковыя ехалі дадому. («У некаторых маладых людзей на майках напісана, што яны любяць Н'ю-Ёрк, а на твары — што сваю вёску».) Не падмайце, што я маю нешта супраць вёскі, я сам адтуль родам. Справа ж зусім у іншым. («Кажучь, што дзяўчыну можна выцягнуць з калгаса, а вось калгас з дзяўчыны — часам проста немагчыма».)



Фота Сяргея Нікановіча.

Вось толькі не кажыце, што тут нехта натацыі чытае! «Вой, тата, ты ж сам некалі быў такім!» — жартавалі некалі чэмпіёны Вышэйшай лігі КВЗ, каманда БДУ. Так, і мы ў свой час былі дзёрзкімі. Таму што да дрэнных хлопчыкаў, як усім вядома, дзяўчатак цягне больш. («Адна дзяўчына закахалася ў добрага хлопца замест дрэннага і зламала прасторава-часовы кантынум».) Проста жаданне здавацца дарослымі пры фактычнай адсутнасці жыццёвага досведу (а таксама густу і элементарнай культуры паводзін) часам утвараюць грымучую сумесь. Дзяўчаты наперабой гучна распавядалі пра сваё гламурнае жыццё ў сталіцы. Адна сыпала назвамі модных забаўляльных устаноў, дзе ёй даводзілася бываць. Другая згадвала, як ганцавала стрыптыз і да таго датанцавалася, што... забылася там сукенку («Дарагі, а куды падзелася мая сукенка?» — «Ты ў ёй нікуды не пойдзеш!» — «А ну расцісні кулак!».) Трэцяя — як яе не пускаў з сяброўкамі ў клуб ахоўнік з-за дрэс-кода, і яна паклала яму ў кішэню грошай і прайшла. («У кожнай дзяўчыны павінна быць маленькая чорная сукенка. У мяне таксама ёсць чорная сукенка, якая мне малая»). Прычым у кожным сказе адбываўся пераход на «Шнурава харэй», што самыя дзяўчаты аніколі не засмучалі («Ідэальная сварка: «Ды пайшла ты!» — «Сам пайшоў!» — «Пайшлі разам?» — «Давай!»...»). Я не стаў бы прыводзіць гэты выпадак, каб «размова» вялася выключна вакол строяў і забаў.

«Люблю сваю жонку. Прыемна глядзець на жанчыну, якая разбіраецца ў мужчынах». А пры такім раскладзе ёй і банцік збоку будзе пасаваць.

Саме цікавае пачалося, калі гаворка дзяўчат перакінулася на процілеглы пол. І ўсё той жа «Шнурава харэй» пачаў спалучацца ўжо з гарачнымі эпітэтамі: маўляў, вы бачылі, я-к-і-я там былі хлопцы (гэта ў перакладзе на літаратурную мову)?!! Насамрэч гучала, як у анекдоте: «Прабачце, маляды чалавек, а вы не пакажаце мне дарогу да сваёй спальні?» Вядома, кожны ведае, як трэба правільна намякаць мужчынам на адносіны. «Чаго ты адзін? Баба табе патрэбна. Каб клапацілася, кахала. Добрая баба табе трэба. Я». Уявіў сабе, як у дзяўчат складвалася размова з тымі хлопцамі, завязваліся адносіны і чым у выніку магло ўсё скончыцца. Калі магло... («Я малілася Богу, каб ён даў мне добрага мужа. І Бог даў мне добрага мужа. А вась муж мой не маліўся. І таму ён атрымаў тое, што атрымаў»).

...Неяк у сеціве разгарэлася абмеркаванне быццам бы ўрыўка з кнігі па дамаводстве, выдадзенай у 1960-х гадах у СССР. «...Вы павінны памятаць, што да прыходу мужа са службы трэба рыхтавацца штодзённа... Для такога выпадку самі надзеньце чысты фартух і пастарайцеся сябе ўпрыгожыць, напрыклад, завяжыце ў валасы бант. У размовы з мужам не ўступаіце, памятайце, як моцна ён стаміўся і на што яму даводзіцца ісці штодня на службе дзеля вас — моўчкі накармаць яго, і толькі пасля таго, як ён прачытае газету, вы можаце паспрабаваць з ім загаварыць». Сярод дзяўчат гэты ўрываў выклікаў нямала эмоцый. Напрыканцы абмеркавання назіраўся іх сапраўдны выбух: «Пайду куплю газету... І бант», «Супер, і мне бант патрэбен. Газету, так і быць, з работы прынясу»... У выніку высветлілася, што гэты ўрываў з кнігі аказаўся фейкам. Яшчэ не ведаючы гэтага, дзяўчаты з гонарам (і гумарам) выйшлі з сітуацыі.

Гэта я да чаго расказваю? Нядаўна фінскія вучоныя правялі апытанне сярод больш як 10 тысяч мужчын, каб вызначыць параметры ідэальнай жанчыны. Апроч іншага, удзельнікі назвалі прывабнымі жанчын інтэлектуальнай працы, якія з'яўляюцца добрымі суразмоўцамі і даглядаюць сябе. Раней вынікі даследаванняў аўстралійскіх і амерыканскіх вучоных таксама паказалі, што мужчына нашага часу ў першую чаргу звяртае ўвагу на разумовыя здольнасці сваіх выбранніц, а ўжо пасля — на прыгажосць. Што тут дадасі? «Люблю сваю жонку. Прыемна глядзець на жанчыну, якая разбіраецца ў мужчынах». А пры такім раскладзе ёй і банцік збоку будзе пасаваць.

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«Любы варыянт адчування песні правільны!»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— *Не магу не запытацца пра васы беларускія карані.*

— Так, мой прадзед Яўсей з Мінска. Ён у сталінскія часы быў сасланы ва Удмурцію. А мама нарадзілася ў Рэспубліцы Марый Эл, у сталіцы Яшкар-Ала. Не так даўно дзядзька алічбаваў дзённікі прадзеда, і я змог больш даведацца пра яго жыццё. Аказваецца, ён некалі нават выдаваў сваю газету на беларускай мове.

— *А сёння ці адчуваеце вы асаблівую сувязь з беларускай зямлёй?*

— Так, кожны раз, калі вяртаюся з гастролёў праз Беларусь, то ўжо тут адчуваем сябе, як дома. На жаль, сваякоў у мяне ў Беларусі не засталася, але гэтыя мясціны ўсё роўна ўспрымаюцца як родныя. Хоць не ведаю беларускай мовы, я адчуваю народ, ён мне вельмі блізкі. Зямля, ментальнасць, людзі, якія да нас падыходзяць пасля канцэрта, мне здаюцца роднымі. Гэта самае галоўнае.

— *Мяркуючы па першым уражанні, нельга сцвярджаць, што на вашых канцэртах публіка сапраўды «адрываецца». Гэта глыбей: нейкія ўнутраныя перажыванні, якія ператвараюцца ў медытацыю. А вы самі якой рэакцыі чакаеце ад слухачоў?*

«Тэкст песні, пазбаўлены алузіяў, метафар і парафраза можа быць хіба што інструкцыяй па зборцы пыласоса, але ніяк не паэзіяй».

— Мы нічога не чакаем. Гэта як кветка — садзіш зярнятка ў глебу і чакаеш, што вырасце. Можа быць па-рознаму: вырасце вялікая зялёная расліна ці, наадварот, маленькая і сціплая. Без усялякага какецтва скажу, што кожны раз падчас сустрэчы з публікай адбываецца нешта магічнае, кожны раз нібыта наоў адчуваеш рэчаіснасць, аддачу.

— *Ваш гурт адметны менавіта спевамі на розных мовах, часам нават старажытных...*

— Большая частка нашых тэкстаў па-руску, але сапраўды, мы выконваем песні і на іншых мовах. Напрыклад, на мове старажытных індзейцаў — «Tarachula», песня



«Benga» — на мове племені Бенга. Ёсць песня «Sadana» на арабскай мове, мы спяваем на фарсі, англійскай, нямецкай, сербскай мовах.

— *Самі разумееце, пра што спяваеце?*

— Адкажу пытаннем на пытанне: ты адчуваеш, пра што мы спяваем?

— *Так. Але, як піша Чак Паланік, незразумеламу можна надаць любы сэнс. Які ж сэнс для вас першасны?*

— Першаснае тое, што ты сама адчуваеш. У гэтым і ёсць магія. Любы інструмент у любым творы — частка музычнай канцэпцыі. Чаму ў нас прынята голас аддзяляць ад усёй астатняй музыкі? Голас — гэта такі ж інструмент, як трамбон, віяланчэль... Ты ж не будзеш пытацца, што ў класічным творы хацелі сказаць партыяй трамбона? Таму што твор працуе толькі як цэлае. Ты слухаеш творы кампазітараў і захапляешся імі. Мне, напрыклад, вельмі блізкі Вагнер: ён звяртаўся да фальклору, міфалогіі... Прытым, што няма нейкай канкрэтны, слухачы, разумееш, пра што твор.

— *А як жа сэнс тэксту песні?*

— У некаторых выпадках тэкст, яго ідэя — сапраўды адно з вымярэнняў песні, а ў некаторых голас выступае ў ролі музычнага інструмента. Любы варыянт адчування песні правільны. У гэтым і ёсць магія. Мастац-

тва павінна быць шматгранна і пакідаць прастору для фантазій. Гэтым яно адрозніваецца ад навукі. Тэкст песні, пазбаўлены алузіяў, метафар і парафраза можа быць хіба што інструкцыяй па зборцы пыласоса, але ніяк не паэзіяй.

— *Але ж аўтарскі пасыл кожнай кампазіцыі таксама важны?*

— Аўтарскі пасыл — па-за словамі. І, зразумела, у нашых тэкстах я для сябе бачу глыбокі сэнс, але ніколі не буду тлумачыць яго іншаму, каб не ламаць чужое ўспрыманне.

— *У вас вельмі многа досыць экзатычных інструментаў з розных краін свету. Іх дораць ці самі з розных паездкаў прывозіце?*

— Гэта кавалачак культуры краіны, які можна прывезці з сабой як цудоўны ўспамін і як рэальны досвед. Падчас кожнага падарожжа я стараюся сустракацца з мясцовымі музыкантамі, пераймаць іх вопыт, вучыцца. Гэта робіць вандровы больш падобным на экспедыцыю. Інструменты ў нашай калекцыі — з паездкаў у Ліван, Іран, Сірыю, Іарданію, Эфіопію і Марока, а яшчэ ў Кітай, Камбоджу і В'етнам.

— *Ці сочыце вы за творчасцю сучасных беларускіх гуртоў? Магчыма, з кімсьці з іх маглі б разам выступіць у межах аднаго вялікага канцэрта?*

— Шчыра кажучы, сучасных беларускіх гуртоў ведаю нямнога. Вылучу хіба толькі «Сярэбраное вяселле» і «Пятлю прыхільнасці». Але я не вельмі ўяўляю сумесны канцэрт. Усё ж такі мы вельмі розныя.

— *Ці ёсць планы зрабіць песню на беларускай мове на аснове фальклорнага матэрыялу?*

— Мне здаецца, што менавіта на ўзроўні фальклору, яго мелодыкі няма радыкальных адрозненняў беларускай народнай песні ад рускай. На беларускай мове, магчыма, калі-небудзь заспяваем. Сёння нам, бадай, максімальна цікавая родная руская мова, мы з ёй мала працавалі. Прышоў час запаўняць прабел.

Марына ВЕСЯЛУХА.
vesialuha@viazda.by


ЧЫРВОНКА
 ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда»,
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.Адказныя за выпуск: рэдактар аддзела
Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда».
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.
e-mail: info@viazda.byГазета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве
«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.023.

Нумар падпісаны ў 19.30 04.05.2016 г.